

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
pol leta 1 „ 60 „
četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofjsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spro-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne v. sti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Mogočni Rusi pa turški Kristijani.

Junaški Srbi so po 8dnevem klanju srečno odbili napad glavne turške vojne na šance okoli mesta Aleksinaca. Vsled tega so se Magjari pa naši nemški liberalci kaj kislo držali. Po njihovi-
lih listih bila je velika žalost in prav mačkinje javkanje. Toda Turki so pred Aleksinacem tepeni naglo iz desne strani reke Morave prhnoli na levo ter 1. sept tamošnji oddelek srbske vojne vrgli nazaj. Vsled te zmage je nastal velik krič veselja in radosti pri Magjarih in njihovih zaveznikih, nemških ustavakih. Najbolj rjove „Neue freie Presse“ — prvi list vseh nemškutarjev, Judov in Turkov na Dunaju — ter pisari: „mi se veselimo turške zmage; zmaga Turkov je ob enem tudi zmaga — avstrijskih Nemcev; turška zmaga nas reši — slavyjanske kuge.“ Tako pisari ta nesramni list o Slavyjanih, ki tudi v Avstriji nosimo dobro polovico vsega krvnega in denarnega davka! Tako žali nas in ščuje ustavoverski list Nemce zoper nas. Toda bodi tem nemškim ustavovercem njihovo turško veselje! Naj kažejo svetu brezsravno, da so v svoji politični revščini že prisiljeni naslanjati se — na Turka! Slavyjani na Turškem bodo vendar rešeni preden preteče leta dni. Temu porok nam je njihovo junaštvo pa železna roka — Rusov.

Kar svet stoji še mogočni Rusi niso nikdar pokazali toliko sočutja, usmiljenja, skrbi in djan-
ske ljubezni za svoje slavyjanske brate, zlasti za Srbe in Bolgare, kakor ravno sedanje dni. Ves narod od carske rodbine do bornega kmeta se za-
nimiva za turške Kristijane in jim pošilja denarjev, orožja, vračnikov, prostovoljcev zlasti oficirjev. Mnogo teh je že smrt storilo, a na mesto njihovo stopajo drugi; do sedaj je došlo 300 oficirjev. General Črnajev sam je Rus in te dni so ruski bo-
gataši Srbom posodili 12 milijonov rubeljev (ruskih goldinarjev). Sploh Rusi kažejo sijajno djan-
sko ljubezen do svojih jugoslavjanskih bratov. Brez ruske pomoči bi Turki gotovo že prodrli v Beligrad. Ali Rusi so pripravljeni storiti še več.

Potegnoli bodo tudi mogočni ruski meč, ako utegnejo Turki vendarle Srbe in Črnogorce pre-
magati. Da bi divji Turki zopet Srbe, Bosnijake in Bolgare vklonili pod svoj kruti jarem, tega Rusi ne bodo trpeli. To je razvidno iz vseh ruskih listov. Da naši bralci poizvedo, kako o tej stvari ruske novine pišejo, hočemo jim tukaj par stvkov navesti iz ruskih novin.

„Ruski Mir“ (Ruski Svet) na primer piše: „preveč nedolžne slovanske krvi je izteklo, nego da bi se moglo misliti na sklepanje miru, kakoršen nasvetujejo nekateri evropski ministri, posebno angležki. Ni misliti o nobenem takem miru, po katerem bi v Bosni, Bolgariji in Hercegovini vse pri starem ostalo in se Kristijani zopet prepustili maščevalnej roki turškeje. Tak mir bi bil začetek pogina jugo-
slavyjanskega plemena. Nedolžne žrtve turškega gospodstva v Bolgariji, Starej Srbiji, Bosni in Hercegovini morajo maščevane biti. Če Srbija ne bode dovolj močna maščevati svojih rodnihi bratov, mora-
jo to prevzeti druge močnejše, ruske roke. Sedaj ne gre več za to, mir v Evropi ohraniti, ampak za to, slovansko-krščanske dežele Turku iz rok iz-
puliti.“ Še odločnejše piše „Golos“ (Glas) ter pravi: „slovanske koristi so postale tudi koristi ruskega naroda. Malo jih je pri nas, ki bi ne vedeli, zakaj so Slovani tlačeni, malo, ki bi ne vedeli, zakaj odselej tlačeni Slovanom po-
moč dajemo. Mi smo na boj pripravljeni in se ga ne strašimo.“

Ruska vojna šteje 1. milijon vojakov in 2000 kanonov. Rusov je več, kakor 80 milijonov duš, ki zamorejo tedaj še enkrat toliko vojakov na noge postaviti, kakor jih že imajo!

Cerkvene zadeve.

Konkurz ali izpit za župnijsko službo napra-
vili so sledeči častiti gospodje: Jožef Zadravec, Andrej Kraner, Anton Slatenšek in Vekoslav Kos. Petdesetletnica dr. Büchinger-ja, generalnega vikarja in ravnatelja sekovskega semenišča, v Gradcu se je 30. avgusta res sijajno obhajala.

Blizu 200 duhovnikov je zlatomešnika spremilo pred veliki altar stolne cerkve. Tudi iz naše lavantinske škofije bilo je više 20 duhovnov navzočih, med njimi č. gg. kanonika Pak in Modrinjak. Celih 42 let že je dr. Büchinger ravnatelj sekovskega semenišča in v teh letih je imel na skrbi 1100 bogoslovcev, kojih je blizu 1000 bilo v mešnike posvečenih in v dušno pastirstvo poslanih v graško in mariborsko škofijo. Izmed teh gospodov je eden, grof Otokar Attems, postal knezoškof, eden, dr. Lovro Vogrin, stolni prošt lavantinski, 2 infilirana prošta, 6 kanonikov, 2 častna kanonika, mnogo profesorjev, dekanov, župnikov in kaplanov. Hvaležni učenci so zlatomešniku poklonili lepo latinsko zahvalno pismo s 730 podpisi, album s 500 fotografijami in srebrn pozlačen kelih. Težko se bo kde po katoliškem svetu našel seme-niški ravnatelj, ki bi ovo prevažno službo dr. Büchingerju enako opravljal celih 42 let!

Občni VI. zbor društva sv. Cecilije osnovanega za vse dežele „nemškega jezika“ se je v Gradcu vršil 29., 30. in 31. avgusta. Zborovanja se je vdeležilo kakih 1200 ljudi iz vseh krajev Nemčije in Avstrije. Tudi iz Zagreba, iz Gorice, iz Kranjskega in Koroškega jih je nekaj došlo. Iz naše lavantinske škofije bilo je več svetnih navzočih in pa 30 duhovnikov; med temi č. gg. Pak, Orožen, Modrinjak, Kosar, Glazer, Stranjšak, Meško in drugi. Iz Celovca smo videli kanonika č. g. Schellander-ja. Milostljivi naš gospod knezoškof so društvenemu predsedništvu poslali pismo, v katerem pravi: „červno mi ni dano vdeležiti se zanimivih in času primernih razprav pri obnem zborovanju društva sv. Cecilije, tako vendar prosim bodite osvedočeni, da njegovim prizadevam želim na vse strani blagoslovljenih uspehov in sem rad pripravljen njegovo delovanje tudi v moji škofiji širiti; vsaj je cerkvena godba in petje mnogovrstno popačeno in sprideno.“ Društvo sv. Cecilije si prizadeva cerkveno glasbo na podlagi cerkvenih ukazov in korala popraviti ter pomagati, da zopet obvelja cerkvena godba in petje, kakoršno pristaja najsvetejšemu, kar človek na zemlji glešta. Jezusu Kristusu, Sinu božjemu, kateri prebiva, se časti in uživa v svetiščih katoliške Cerkve. Društvo hoče iz svetih hiš božjih zapoditi vso nespo-dobno, posvetno in nečimerno godbo in petje in ga nadomestiti z dostojnim, svetim in pobožnim. V dosego toliko svetega namena se poslužuje mnogovrstnih sredstev, zlasti skuša osnovati pod-družnice po škofijah in župnijah z izurjenimi pev-skimi zbori. Na Štajerskem ima take pevske zборе že v Admontu, v Lambrecht-u, v Uebelbach-u in v Riegersburg-u. Ti zbori so v Gradec poslali 40 pevcev, kojim se je 18 pridružilo iz Regens-burga na Bavarskem. Združeni pevci so v stolnej cerkvi pri raznih svetih opravilih popevali, da bi tako djanski pokazali, kako bi se po namenu sv. Cerkve naj Bog častil v katoliških hišah božjih. Pokazali pa so to tako dovršeno in izvrstno, da

se je vse čudilo. Marsikdo je pri tej priložnosti morebiti prvič in prav sprevidel, kamo smo s cerkveno muziko in petjem zašli.

Lavretanske pte litanije bile so vsaka točka — pta molitev ali prošnja. Latinska pta meša zložena od Palestrina-ta, kralja vseh skladateljev, je storila nepopisljiv utis na poslušalce. Veličasten je bil „Te Deum laudamus“ od dr. Witta; lepe so tudi bile pte večernice, črna meša, križev pot, najlepše pa petje pred sv. Rešnjim Telesom. Presunjenemu poslušalcu se je zdelo, kakor da bi mili angelji bili prileteli iz svetih nebes, se združili z najboljšimi Adamovi otroci in zapeli Sinu božjemu, zakritemu v sv. tabrnakelnu: Tui sunt coeli et tua est terra, t. j. tvoja so nebesa in tvoja je zemlja; vidi turbam magnam, t. j. videl sem veliko množico... stati pred tronom božjim... (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Naravoslovne črtice o konju.

Govoril dr. Ivan Geršak v Ormužu.

II.

Arab potrebuje konja, ktere ga si je tako privadil, kakor mi najkrotkejšo domačo žival; na konju potuje, na konju pase svoje črede, na konju se prikaže pri svečanostih in v društvih, na konju se bori za svoje življenje in svoje ognjišče, na konju živi in umerje. Časti pa tudi konja, kakor si mi vajeni nismo; arabski učenjaki nam pripovedajo, kako je stvarnik stvaril konja. Rekel je vetru: „iz tebe bodem stvaril stvar, ki bode nosila mojo čast; ljubili in častili jo bodo moji poddaniki, bali se nje pa bodo vsi, ki ne ravna jo po mojih postavah.“ Potem je stvaril konja in mu rekel: „tebe sem stvaril in nič druga tebi enakega; vsi zakladi zemlje so pred tvojimi očmi; moje so vražnike bodeš poteptal z nogami, moje prijatelje pa nosil na svojem hrbtu; ta je sedež, iz ktere ga mi bodo prihajale molitve; na celi zemlji bo di srečen pred vsemi drugimi živali, ker pridobil si bodeš ljubezen gospodarja zemlje; letal bo deš brez perut in zmagal brez meča!“ — Zato pa tudi Arab misli, da je konj le pri njem srečen in v pravih rokah, in da je greh ga drugam prodavati; beremo toraj tudi, da je Abd-el-Kader se smrtjo kaznil vsakega, o katerem je čul, da je konja prodal Kristijanu. Ravno ta poveljnik piše generalu Daumas-u o izreji konjev: zdrav konj, ki dobiva toliko ječmena, kolikor ga potrebuje, mora vse storiti, kar jezdec od njega tirja, ker prislovica pravi: daj mu ječmena, pa ga muči. Dobri konji ne pijejo eden ali dva dni nič; komaj imajo dosti jesti, pa morajo le izpolnovati voljo lastnika. To je moč navade, ker Arabi trdijo, da mora konj kakor človek v prvem času svojega življenja biti izgojen in navajen; nauk mladosti ostane kakor pismo v kamen rezano, nauk višje